

" Ark - Vida „ Kombinezonlu Genişletici ve itici Vidalar

Nazmi ERTÜRK

Orthodontide sabit aparatlar, yerlerini yavaş yavaş müteharrik aparatlara terk edince, müteharrik aparatların dezavantajlarını ortadan kaldıracak ve bu tiplerle çeşitli hizmetlerin yapılabilmesi imkânlarının araştırılması, günümüzde bu yoldaki çalışmaların başlıca mevzuuları olmuştur. Dr. W. Klee (Bonn), son zamanlarda geliştirdiği ve Denturum firmasında imal edip, piyasaya sürdüğü yeni tip bir vidanın, imalinin kolaylığı, çok taraflı bir kullanım sahasının bulunması, göz önünde tutularak meslektaşlarımıza tanıtılması yazımızın konusu olmuştur.

Şüphesizki vida, Orthodontide yeni bir metot ve teknik getirmemektedir. Fakat Schwarz tipi plâkları daha cazip, daha stabil bir hale sokmaktadır.

«Ark - Vida» kombinezonu, şekil (1) de görüldüğü gibi iki parçadan teşekkül etmektedir. Bu iki parçanın ortasında somun bulunmaktadır. Somunun uç kısmında 0,9 mm. kalınlığındaki kroşe teli plâğın iki tarafında, bir yandaki molarlar bölgesinden karşı molar bölgesine seyrederek, somuna bağlı fakat hareket serbestici vardır. Somunun diğer ucunda ise lâstik boru içerisinde tele itici hareketi veren vida bulunmaktadır. Plâk'ın içerisinde rahatça hareket eden kroşe telinin bir tarafta sabit olması ve diğer taraftan vida ile daima öne sürülmesi neticesi, plâk'ın sağ ve sol tarafı birbirlerinden uzaklaşmaktadır.

Çeşitli kullanım imkânları :

a) **Genişletici olarak:** Vida simetrik bir genişletme gaye edilmemesine rağmen (resim Ia, b) de görüldüğü şekilde 1-2 mm. kalınlığındaki kroşe teliyle yapılmış bir Coffin arki ilâvesiyle, bu tip genişletme imkân dahilindedir.

b) **Y-Plâk (üst çenede anterior genişletme ve ileri itme) :** Üst çenede anterior bir genişletmeyi ve ileri itmeyi temin edecek bu formda, karşılıklı iki tarafa yerleştirilmiş vidalarla temin edilmektedir, ve kaninler bölgesinde de yarıklar yapılması icab eder. Şekil (2), resim (2a, b). Apareyin yapılışı: Ark dış kavsi şeklinde kıvrıldıktan sonra dış kolelerinden 5 mm. aşağıda, çiğneme düzlemine paralel olarak yerleştirilir. Ön bölgede orta çizgi üzerine bir retansiyon (a) kıvrımı getirilir. Şekil (2) de (b) somunu göstermektedir, önünde bulunan (c) kısmı ise plâstik bir boruyla kaplanmıştır. Bu plâstik kısmın varlığıyla akril içinde kalacak boş kısım vidanın bu yöndeki hareketini sağlamaktadır. Aksi halde vidanın çapıyla, tel arkın çapı arasındaki değişiklik vidanın akril içindeki hareketini önliyecektir. Vidanın dış tarafında üzerinde bulunan lâstik boru (d) ise, vidanın çevrilme hareketine kolaylık sağlayacaktır. Bu her iki kısım (d), (c) plâğın yapılmasından sonra çıkarılacaktır.

Retensiyon noktası (a) sağlı sollu 5 mm. hariç arkın üzeri ince bir mum tabakasıyla kaplanır. Sonra arkadaki transversal ark damağa uygun şekilde yerleştirilir. Model üzerine yapıştırıcı mumla tesbit edilir ve orthocryl - knet metoduyla akril kısmı tamamlanır. Hamur haline gelen akril önce vida kısmından başlanarak parmakla modele edilir. Somun kısmı (b) akril içine tam manâsıyla yerleşmesine dikkat edilmelidir. Bunun içinde, (d) kısmını somuna (b) ye tam manâsıyla yaklaştırmamakla temin edilir.

Labial arktaki iki taraflı retansiyon kısımlar, eğer yüksek ve dışarda duran kaninlerin düzeltilmesi hali mevzu bahis ise yan segmentlerde durabilir, diğer hallerde ise ön segmentte kalırlar.

c) **Üst çenede anterior genişletme:** Vidanın tek taraflı kullanılmasıyla anterior bölgede yalnız genişletici hareketler yaptırılır. Şekil (3) Yapılış itibariyle yukarıda izah edilen şeklin aynısıdır. Burada vidanın karşı tarafındaki molarlar kısmında bir retansiyon kıvrımı yapılır. (a). Ve arkın 2 cm. son kısmı ince mum tabakasıyla kaplanmaz.

d) **Mezial ve distal diş hareketleri:** Alt ve üst çenedeki tek diş ve mezial ve distal hareketleri aynı vidayla yapılabilmektedir. «G. Müller» in doppelplatesindeki distal hareketlerde, az yer kaplandığından bilhassa diğer vidalara nazaran bir üstünlük sağlamaktadır. Resim (3a, b). Yapılışı, şekil (4) de görüldüğü gibi ark kıvrırır. 20-25 mm. Distal kısım yine ince bir mum tabakasıyla kaplanır. Vida üzerine geçirilecek ve çıkarılacak lâstik boru (d), (e) ye kadar uzatılıp ve mumla kapatılır. Vida akril içinde iken yarık yapılacak kısmın iyi belirtilmiş olması için, bir lâstik halkada (f) somunun önüne geçirilmiştir. Mezial hareket için vidanın hazırlanması ise, prensip itibariyle aynen distal gibidir. Burada mezial hareket miktarı kadar vida somundan geri çevrilir. Bu haliylede plâk'a tesbit edilir. Şekil (5), resim (4).

e) **Aktivatörlerde kullanma şekli:** Aktivatörle tedavi edilen vak'alarda, eğer üst frontal bölgede bir itme hareketi icab ediyorsa, vida aktivatörün üst çene kısmına yerleştirilip ve kaninler bölgesinde yarıklar açarak, aktivatörün aynı zamanda anterior bölgesinde ileri itme hareketi kolaylıkla yapılabilmektedir. Resim (5).

f) **«Funksionregler» ile kullanma şekli:** Resim (6) da görüldüğü gibi bu tip apereyin üst ve vestibül arklara akril pelotteleri itici olarak kullanılması, bu bölgedeki sağıtal gelişmeyi kontrol altında bulunduracağı gibi aletin yenilenmesine ihtiyaç duyulmayacaktır.

Ö Z E T

Yazıda Dr. Klee tarafından geliştirilen «Ark - Vida» kombinezonlu yeni bir vida tanıtılmakta ve bunun kullanım imkânları anlatılmaktadır.

Vidanın basit yapısı, çeşitli kullanım imkânları, Stabil olması ve bilhassa Y-Plâklarındaki ayrıca Distal hareketlerdeki kullanılma üstünlüğüne, diğer vidalara nazaran temas edilmektedir.

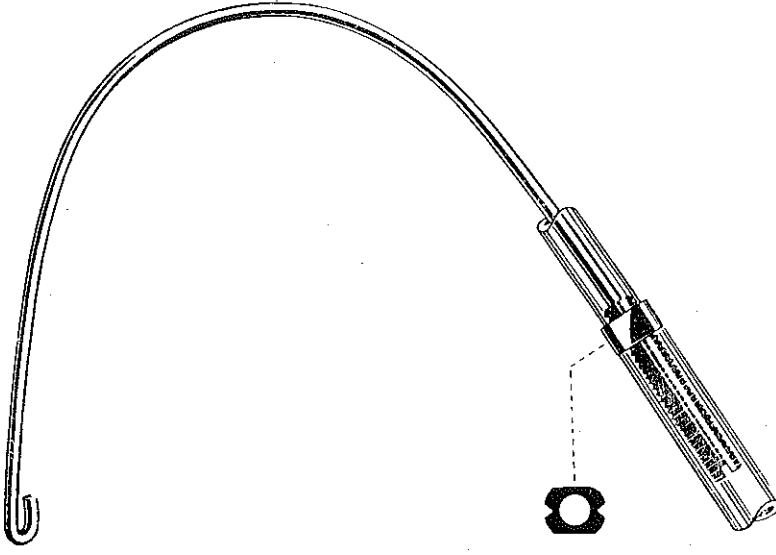
ZUSAMMENFASSUNG

Die Arbeit demonstriert die gebräulichsten Anwendungsmöglichkeiten der Draht-Schraubenkombination nach Klee. Sehr Vorteilhaft scheint neben der Anwendungsbreite, die Granzilität der Geräte, bei einfacher Verarbeitung. Gegenüber herkömmlichen Schraubenplatten bestehen bei spezieller Anwendung (Y-Platte, Distalanordnung) auch Vorteile in der Wirkung.

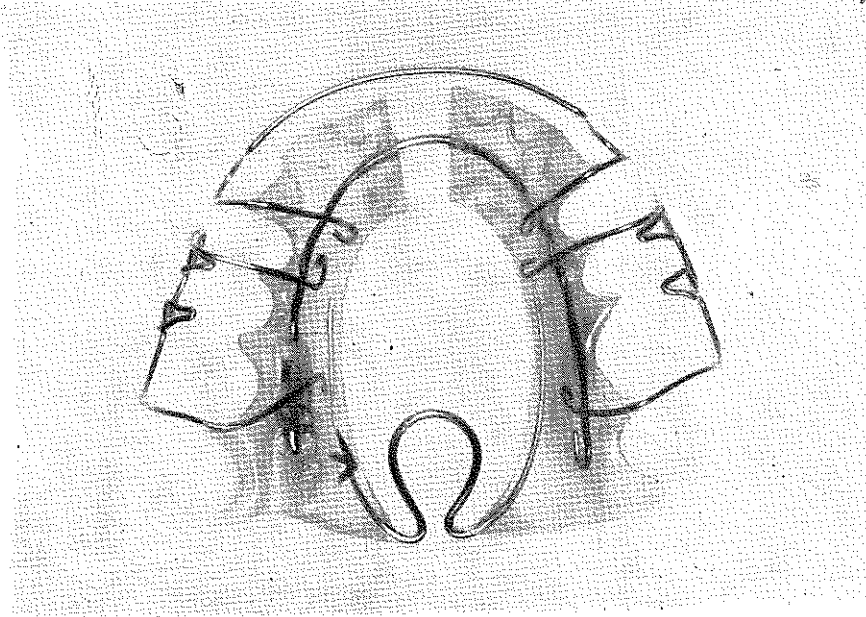
L I T E R A T Ü R

1 — Klee, W. : Die Quintessenz Heft 8 1967, 65.

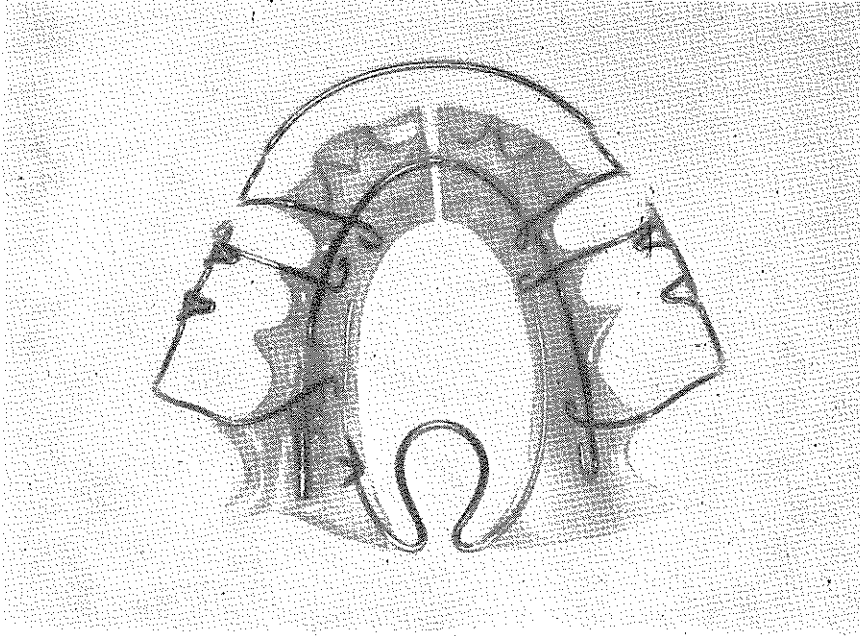
(*) Rsimlerin bir kısmı «Quintessenz» dergisinden, şekiller ise Dentaurum Firmasının prospektüsünden alınmıştır.

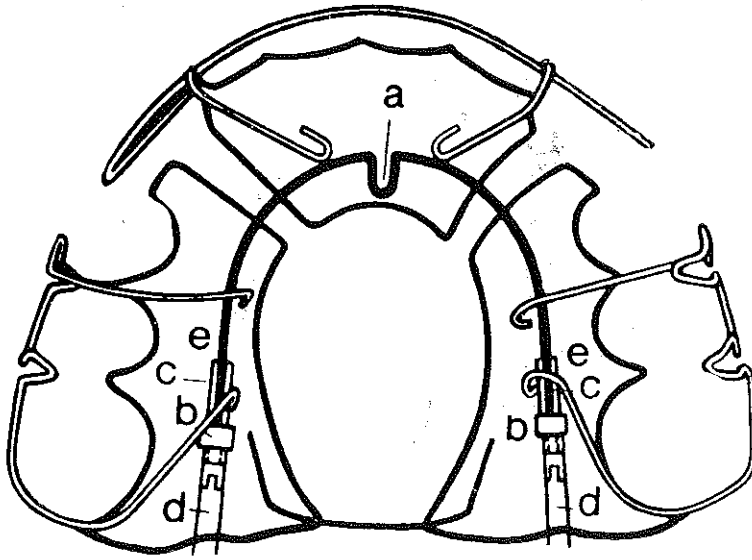
Şekil 1.* Ark - Vida'nın görünüşü

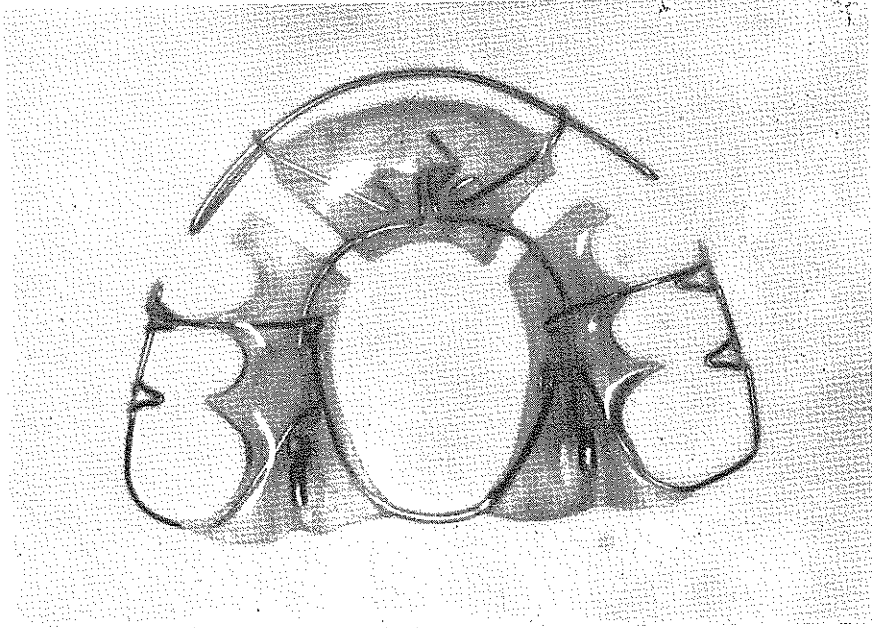
Resim 1.a. Coffin arkıyla kombine edilmiş vida aktive edilmeden ki hali.

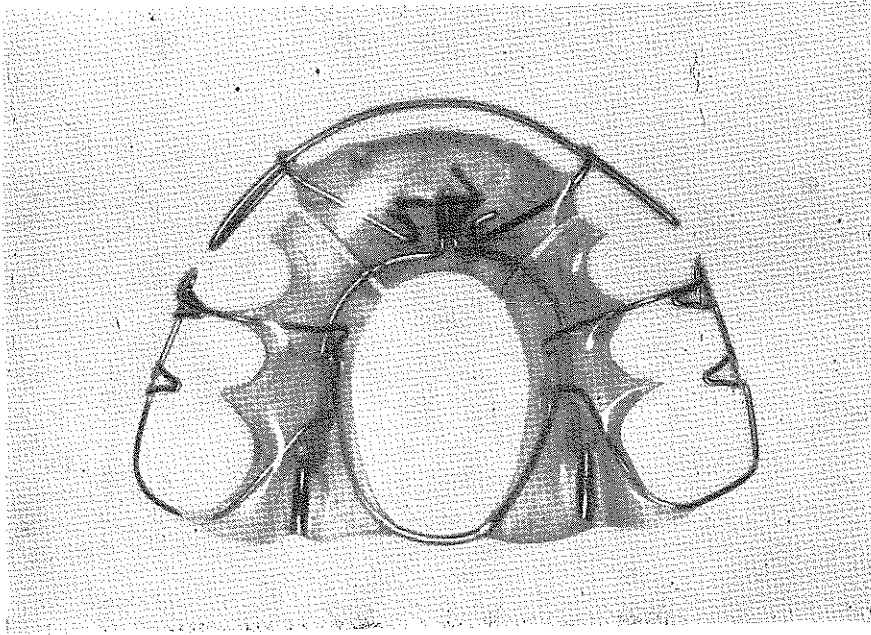
Resim 1.b. Coffin arkıyla kombine edilmiş arkın aktive edildikten sonraki hal.

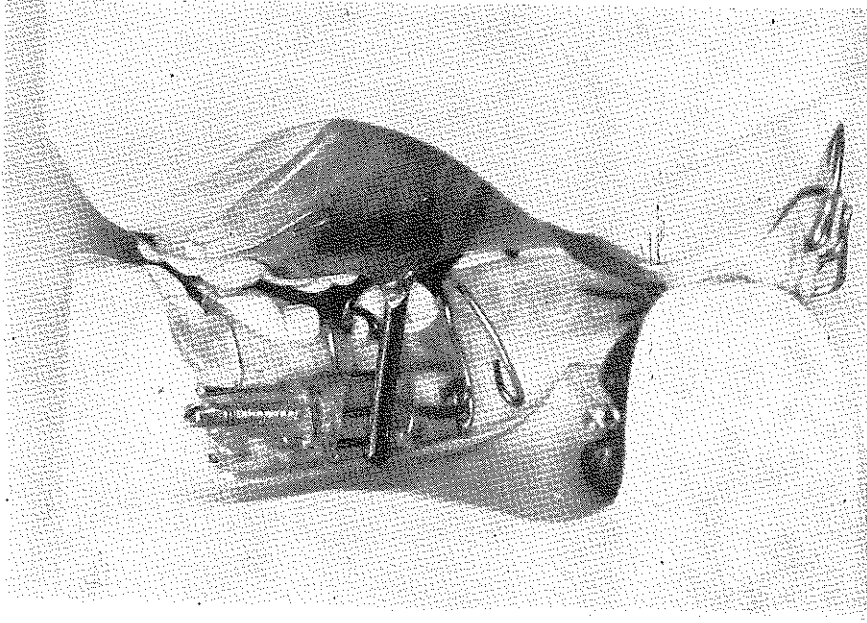
Şekil 2. Y-Plâklarda üst çenede anterior genişletme ve ileri itme.

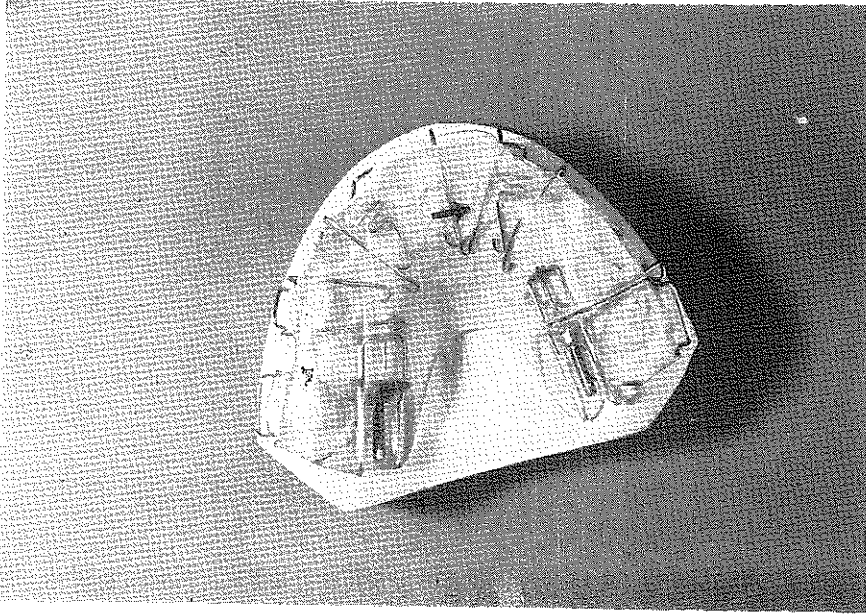
Resim 2.a. Plâkın aktive edilmeden önceki hali.

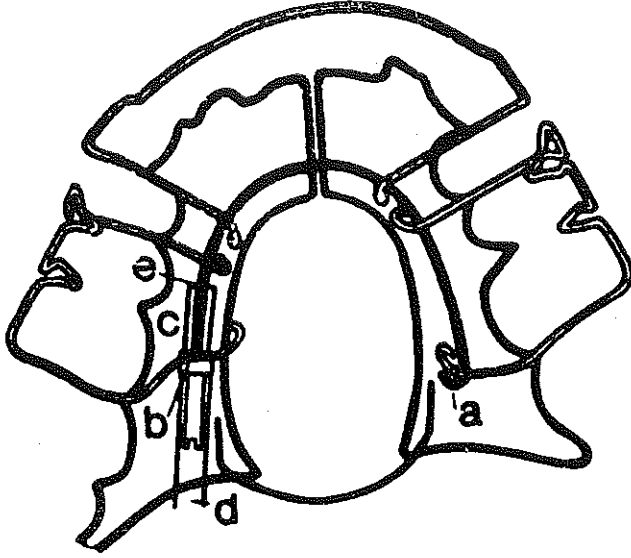
Resim 2.b. Plâkın aktive edildikten sonraki hali.

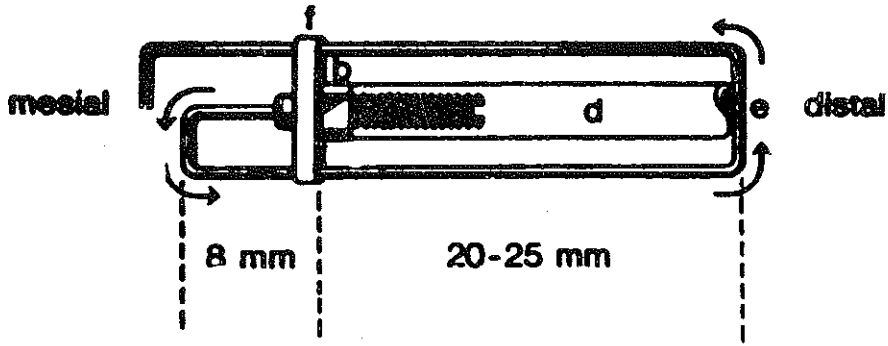
Resim 3.a. G. Müller'in doppelpłakiyla kombine edilmiş Ark-Vida ile alt çene distal hareket.

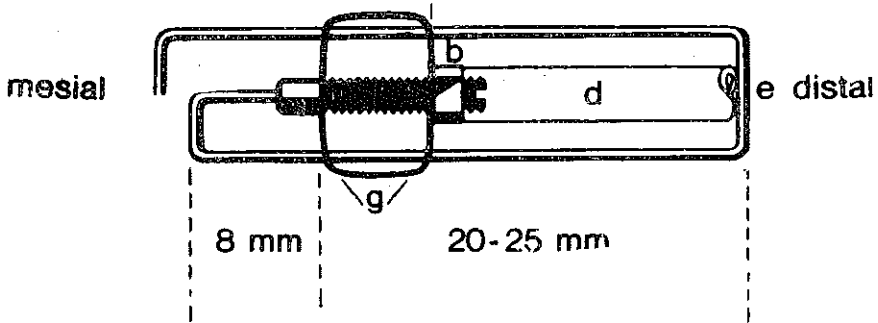
Resim 3.b. Üst çenede distal hareket gayesiyle yapılmış çift taraflı ark-vida.

Şekil 3. Üst çene anterior bölgede yalnız genişletici olarak vidanın kullanılışı.

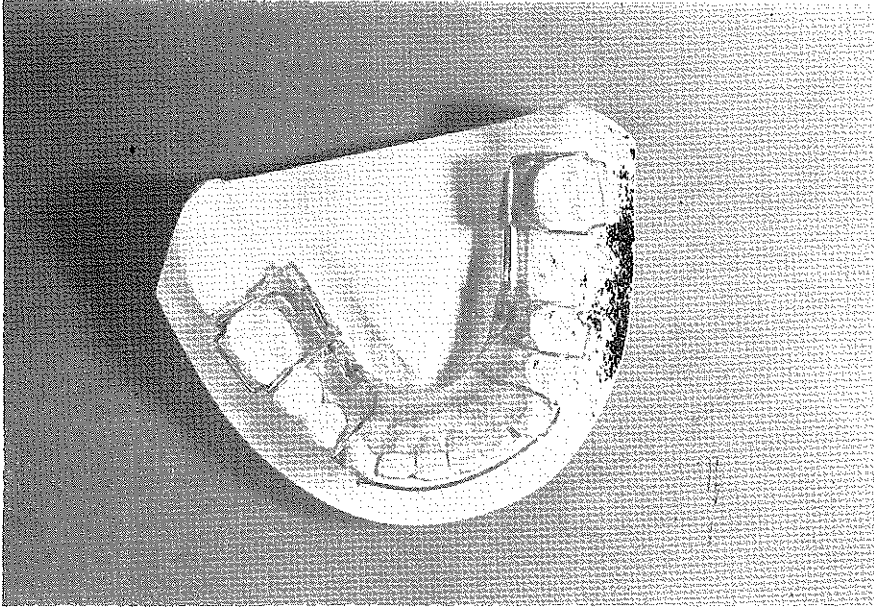

Şekil 4. Distal hareket için Ark-Vidanın bükülüş şekli.

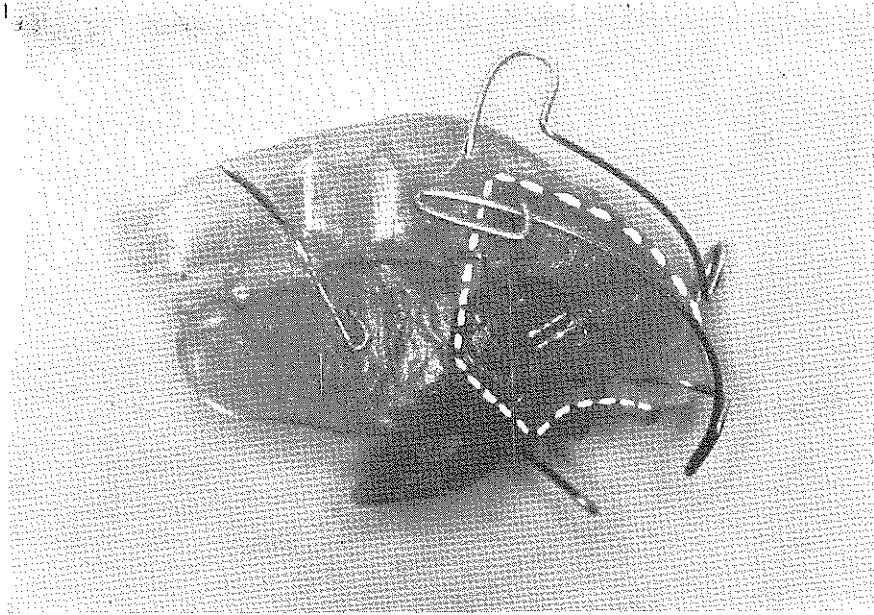

Şekil 5. Mezial hareket için Ark-Vida'nın bükülüş şekli.

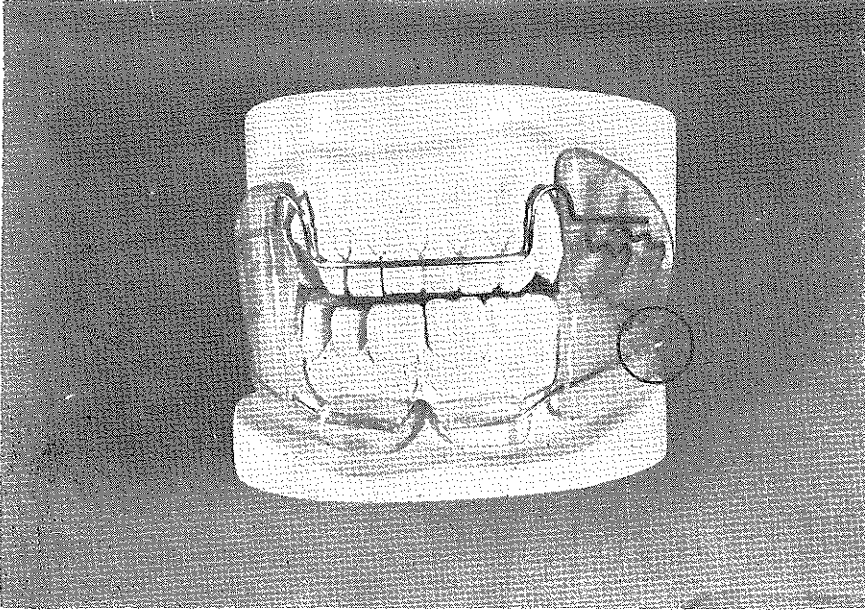

Resim 4. Alt çenede distal hareketi tamamlamış Ark-Vida'nın förmünü.

Resim 5. Aktivator ile kombine edilmiş şekli.

Resim 6. Funksionelregler ile kombine edilmiş şekli.